

3) ставлення до справи (справедливість, сумлінність, відданість справі, ініціативність, прагнення до раціоналізму та високої якості, цілеспрямованість, обов'язковість);

4) темперамент (швидкість реакції, орієнтування, інтуїція);

5) вольові якості (наполегливість, завзяття, здатність до подолання труднощів, опанування собою, рішучість);

6) фізичні здібності (пам'ять, кмітливість, уважність, витривалість);

7) знання (рівень освіти);

8) навички та уміння (прагнення до розширення світогляду, турбота про професійне зростання, зокрема й підлеглих);

9) досвід (загальний стаж роботи, стаж роботи відповідного профілю освіти, стаж виконання певного виду трудової діяльності) [3].

Таким чином, оцінка компетенцій (якостей) керівника повинна здійснюватись за допомогою компетентнісного підходу. Одним із фундаментальних положень цього підходу є поділ усіх компетенцій (якостей) керівника на 3 категорії: професійні знання; особистісні якості; загальні/контекстні навички.

Література

1 Кляйманн М. Ассесмент-центр / М. Кляйманн ; пер. с нем. – Х. : Изд-во Гуманитарный центр, 2004. – 128 с. Сороко В. Побудова механізму оцінки ділових і професійних якостей державних службовців / В. Сороко // Вісн. держ. служби України. – 2003. – № 1. – С. 67–72.

2. Онищук С. В, Книш П. В. Профілі професійної компетентності: наукове забезпечення та кращі практики / С. В. Онищук, П. В. Книш // Координати управління : зб. наук. пр. / за ред. проф. Дзвінчука І. – Вип. 3. – Івано-Франківськ : «Місто НВ», 2012. – С. 86–89.

3. Сороко В. Побудова механізму оцінки ділових і професійних якостей державних службовців / В. Сороко // Вісн. держ. служби України. – 2003. – № 1. – С. 67–72.

4. Уиддет С. Руководство по компетенциям : пер. с англ. / Стив Уиддет и Сара Холлифорд. – М. : Изд-во ГИППО, 2008. – 228 с.

РЕГІОНАЛЬНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ ТА НАПРЯМКИ ПОДОЛАННЯ АСИМЕТРИЙ ЇХ РОЗВИТКУ

Трансформаційні зміни знизили ступінь довіри домогосподарств до держави як гаранта соціальних інтересів, викликали гостру необхідність адаптації населення до динамічних змін, спричинених реформуванням структури інституційного середовища. У зв'язку із цим актуалізується питання наукового обґрунтування проведення соціально-економічних реформ з метою забезпечення сталого розвитку як сільських, так і міських домогосподарств у різних регіонах України та покращення рівня та якості життя населення в цілому.

Для стабільного соціально-економічного розвитку домогосподарств необхідне державне втручання, спрямоване на забезпечення сприятливих умов для отримання ними необхідних ресурсів, доходів та соціальних благ. Важливим є застосування низки соціальних технологій державного регулювання для забезпечення збалансованого розвитку домогосподарств, які передбачають регулювання оплати праці, забезпечення зайнятості населення, створення робочих місць та можливостей для працевлаштування, впровадження ефективної системи пенсійного забезпечення, адресну підтримку соціально незахищених верств населення, розвиток будівництва і доступність житла, реформування медичної галузі та покращення охорони здоров'я, ефективну демографічну політику, доступність та високу якість освіти, розвиток культури [1, с. 186].

Підкреслюючи значимість усіх перерахованих напрямів державної політики, варто зазначити, що розвиток домогосподарств у першу чергу залежить від їх матеріального становища. Значна інфляція, спад виробництва, безробіття та вимушена неповна зайнятість, недостатній рівень оплати праці, неналежні соціальні стандарти, неготовність до нової системи соціального захисту, постійне підвищення комунальних тарифів, недосконале законодавство призводять до зменшення доходів домогосподарств, більшість з яких не спроможна задовольнити власні життєві потреби та сформувати достатній рівень заощаджень.

Згідно з останніми статистичними даними кількість домогосподарств України у 2015 році становила 15074 тис., з них 67%

міських домогосподарств, а третина – сільські домогосподарства [2]. У 2015 році домогосподарство в Україні у середньому включало у себе 2,59 особи. Домогосподарства, у які входять чотири і більше осіб, як і у попередні роки, характерні для сільської місцевості (2,7 особи проти 2,5 у містах). Середній розмір домогосподарства найбільший у Закарпатській, Рівненській, Волинській, Івано-Франківській, Львівській та Тернопільській областях (3,5–2,9 особи), найменший – у Кіровоградській, Луганській, Чернігівській, Донецькій, Полтавській, Черкаській та Дніпропетровській областях (2,3–2,34 особи) [2].

Дані вибіркового обстеження умов життя домогосподарств упродовж 2010–2015 років свідчать про збільшення сукупних ресурсів домогосподарств. У 2014 році у порівнянні з 2010 роком середньомісячні сукупні ресурси домогосподарства збільшились майже у 2 рази і становили 4563,3 грн. За 9 місяців 2015 року порівняно з тим самим періодом 2014 року сукупні ресурси домогосподарств збільшились на 13%, у містах на 12%, у селах – на 15% [2]. Середньомісячні загальні доходи одного домогосподарства за 9 міс. 2015 року становили 4945 грн., міське домогосподарство отримувало у середньому за місяць 4958 грн. доходу, сільське – 4921 грн. Середньомісячні доходи одного члена домогосподарства у 2 рази перевищували рівень встановленого на цей період прожиткового мінімуму (1193,11 грн.), частка домогосподарств із середньодушовими доходами нижче прожиткового мінімуму у порівнянні з січнем – вереснем 2014 року зменшилася і складала 7% [2].

Найвагомішими факторами зростання сукупних ресурсів та доходів домогосподарств були: підвищення оплати праці та пенсій; надання адресної соціальної допомоги; доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості. Зростання доходів населення, відповідно вплинуло і на середньомісячні сукупні витрати домогосподарств та сприяло певному скороченню диференціації населення за рівнем добробуту.

Аналіз проведеного Державною службою статистики України у 2015 році модульного опитування домогосподарств щодо доступності окремих благ та послуг дозволяє зробити висновок про поширення серед міських та сільських домогосподарств випадків позбавлення можливостей забезпечення не тільки мінімально необхідних фізіологічних потреб, а й потреб, пов'язаних з розвитком особистості та створення належного рівня комфортності життя. Сільські мешканці більше, ніж міські, потерпали від проявів бідності та позбавлень можливостей. Зокрема, частка сільських домогосподарств, які не мали можливості обладнати

житло водогоном, ванною, душовою кімнатою та туалетом, була у 7–6 разів більшою, ніж міських. Більше половини домогосподарств у селах потерпали від відсутності закладів, які надають побутові послуги, 40% – від незабезпеченості населеного пункту послугами швидкої медичної допомоги, 26% – від відсутності поблизу житла медичних установ [2].

Проведене дослідження дозволило виявити низку істотних проблеми, які вимагають вирішення у рамках функціонування державного та муніципального секторів національної економіки, а саме: оплата праці, трансфертні платежі, субсидії, соціальне страхування та соціальні виплати, податки та пільгове оподаткування, цінова політика, соціальні стандарти, державні кредити, індексація, модернізація житлового фонду, будівництво комунального житла, зміни у сфері освіти, запровадження реформ у системі охорони здоров'я та покращення надання медичних послуг. Очевидно, що домогосподарства здатні повноцінно розвиватися та ефективно виконувати свої функції лише під впливом стабільного соціально орієнтованого інституційного середовища та за умови скоординованих і чітких державних дій.

Література

1. Модернізація суспільного сектору економіки в умовах глобальних змін: [монографія]. А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, Т.Л. Желюк – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», – 2009. – 528 с.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

Андрій КОЦУР

Тернопільський національний економічний університет, Україна

РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

За рівнем смертності населення Україна посідає 2 місце у світі [1]. З метою поліпшення демографічної ситуації необхідно з'ясувати основні причини кризових явищ демографічного розвитку населення.

За даними Державної служби статистики у 2015 році рівень смертності населення України становив 14,9 померлих на 1000 осіб наявного населення або 594,8 тис. осіб (без урахування тимчасово